

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 374/2022-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku (sudca spravodajca) a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], zastúpenej advokátkou JUDr. Frederikou Birkovou, Strojárska 11C, Košice, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Obdo/29/2021 z 28. januára 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Obdo/29/2021 z 28. januára 2022 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Obdo/29/2021 z 28. januára 2022 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.
3. Najvyšší súd Slovenskej republiky **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **410,26 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. mája 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označeným v záhlaví tohto nálezu. Navrhuje zrušiť napadnuté uznesenie, vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznať náhradu trov konania.

2. Sťažovateľka bola v konaní pred Okresným súdom Košice I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 30Cb/21/2011 v procesnom postavení žalovanej, voči ktorej si žalobca – [REDAKOVANÉ], ako správca majetku úpadcu [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobca“) uplatnil nárok na zaplatenie sumy 115 903,10 eur s príslušenstvom ako nezaplatenej ceny za dielo v zmysle zmluvy o dielo uzavretej medzi úpadcom a sťažovateľkou. Okresný súd po predošlých meritórnych rozhodnutiach rozsudkom č. k. 30Cb/21/2011-388 z 21. júna 2017 žalobu zamietol. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 2Cob/26/2018-440 z 22. mája 2019 rozsudok okresného súdu zmenil a sťažovateľku zaviazal povinnosťou zaplatiť žalobcovi sumu 56 579,48 eur s príslušenstvom, vo zvyšnej časti rozsudok okresného súdu potvrdil.

3. Najvyšší súd dovolanie podané sťažovateľkou odmietol podľa § 447 písm. e) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) pre procesný nedostatok podmienky dovolacieho konania spočívajúci v absencii povinného zastúpenia advokátom v zmysle § 429 ods. 1 CSP [resp. splnenia výnimky podľa § 429 ods. 2 písm. b) CSP]. Podporne zároveň uviedol, že dovolacie dôvody podľa neho nie sú vymedzené spôsobom predpokladaným zákonom a táto okolnosť by aj v prípade splnenia podmienky zastúpenia dovolateľa viedla k odmietnutiu dovolania bez jeho vecného prejednania.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti uvádza, že postupovala v súlade s § 429 ods. 2 písm. b) CSP. Na základe splnomocnenia podpísaného za sťažovateľku podpredsedom predstavenstva [REDAKOVANÉ] a členom predstavenstva [REDAKOVANÉ] podpísal dovolanie v mene sťažovateľky [REDAKOVANÉ], ktorý dosiahol vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v odbore právo.

5. Skutkové zistenie najvyššieho súdu, že splnomocnenie bolo podpísané iba jedným členom predstavenstva, je podľa sťažovateľky nesprávne, pretože z priloženého plnomocnenstva jasne vyplýva, že sú na ňom uvedené dva podpisy.

6. Rovnako je podľa sťažovateľky nesprávne aj právne posúdenie problematiky zastúpenia právnickej osoby, z ktorého vyplýva, že [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] nie je oprávnený konať za sťažovateľku. Zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva zákaz zastupovania právnickej osoby (sťažovateľky) členom predstavenstva, ktorý dosiahol požadované vzdelanie. Z predloženej plnej moci podľa nej jasne vyplýva rozsah oprávnenia splnomocnenca (zastupovanie v dovolacom konaní), a teda nešlo o generálne splnomocnenie, ktoré považuje ústavný súd za absolútne neplatný právny úkon podľa § 39 Občianskeho zákonníka (III. ÚS 353/2012).

7. Napokon sťažovateľka uvádza, že ak nesprávnosť spočíva v tom, že je v dovolaní k menu [REDAKOVANÉ] pripojená poznámka „*podpredseda predstavenstva*“ namiesto „*splnomocnenec*“, pričom k dovolaniu je priložená aj plná moc riadne opatrená podpismi dvoch členov predstavenstva oprávnených konať za sťažovateľku, nemožno hodnotiť posúdenie najvyššieho súdu inak ako príliš formalistické. Napadnuté uznesenie je podľa sťažovateľky arbitrárne a ústavne neudržateľné. Strohé konštatovanie najvyššieho súdu o nezvratnom odmietnutí dovolania (nedostatočne odôvodnené

dovolacie dôvody) považuje sťažovateľka v tejto časti za nepreskúmateľné a nedostatočne odôvodnené.

III.

Vyjadrenie najvyššieho súdu a zúčastnenej osoby

8. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 374/2022-10 z 23. júna 2022 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie v celom rozsahu. Podľa § 56 ods. 6 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) doručil ústavný súd ústavnú sťažnosť účastníkom konania na vyjadrenie.

III.1. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

9. Najvyšší súd zastáva názor, že medzi napadnutým uznesením dovolacieho súdu a namietaným porušením základných práv zaručených ústavou a dohovorom neexistuje taká spojitosť, ktorá by umožňovala vysloviť záver o ich porušení. Tiež tvrdí, že namietané uznesenie je náležité odôvodnené. V závere však ponecháva rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľky na úvahe ústavného súdu.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

10. Žalobca podal ako zúčastnená osoba vyjadrenie, v ktorom uviedol, že § 429 ods. 2 písm. b) CSP nevymedzuje možnosť člena predstavenstva akciovej spoločnosti s právnickým vzdelaním druhého stupňa vykonávať v mene takého subjektu úkony pred dovolacím súdom. Dotknutým plnomocenstvom došlo podľa neho k nezákonnému postúpeniu práv, ktorými disponuje výlučne štatutárny orgán sťažovateľky. Sťažovateľka podľa neho nebola pred dovolacím súdom riadne zastúpená a namietaným uznesením nedošlo k porušeniu uplatnených práv sťažovateľky. Z uvedených dôvodov preto žiada ústavnej sťažnosti nevyhovieť.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že nesprávnym posúdením právneho zastúpenia v dovolacom konaní jej bola odňatá možnosť domáhať sa súdnej ochrany na najvyššom súde.

12. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t.j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je vnímaná ústavným súdom primárne ako otázka interpretácie (obyčajného) zákona a v tomto smere sa najvyššiemu súdu ponecháva značná autonómia s tým, že vyriešenie tejto otázky samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení práva sťažovateľa (napr. II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016), samozrejme, za predpokladu, že ide o riešenie ústavne udržateľné.

13. Prílohu ústavnej sťažnosti sťažovateľky tvorilo okrem iného aj sporné plnomocenstvo udelené sťažovateľkou podpredsedovi predstavenstva [REDACTED] 11. septembra 2019, a to na zastupovanie sťažovateľky v dovolacom konaní vo veci vedenej na okresnom súde sp. zn. 30Cb/21/2011. Ako napokon konštatoval aj najvyšší súd (v bode 26 napadnutého uznesenia), vyplýva z neho, že v mene splnomocniteľa – sťažovateľky, splnomocnenie udelili [REDACTED] (podpredseda predstavenstva) a [REDACTED] (člen predstavenstva).

14. Z výpisu z obchodného registra ku dňu podania dovolania (a rovnako aj ku dňu udelenia splnomocnenia) vyplýva nasledovný spôsob konania štatutárneho orgánu sťažovateľky: „Povinnosti zakladajúce práva a povinnosti spoločnosti podpisujú predseda a podpredseda predstavenstva spoločne alebo podpredseda a člen predstavenstva spoločne a to tak, že k tlačenému alebo písanému obchodnému menu pripoja svoj podpis.“

15. Najvyšší súd ako dôvod na odmietnutie dovolania sťažovateľky okrem iného uviedol, že: „Vyššie opísaná okolnosť, kedy podpredseda predstavenstva [REDACTED] a člen predstavenstva [REDACTED] ako splnomocnitelia, splnomocnili [REDACTED] ako splnomocnenca na zastupovanie žalovaného v dovolacom konaní (naviac [REDACTED] splnomocnil sám seba), predstavuje stav, keď v prípade spoločenskou zmluvou zakotveného spoločného podpisovania písomností zakladajúcich práva a povinnosti, predsedom a podpredsedom predstavenstva, resp. spoločného podpisovania písomností podpredsedom a členom predstavenstva, došlo k negovaniu (obchádzaniu) vôle spoločnosti vyjadrenej v spoločenskej zmluve, ktorou bola spoločnosť založená, pričom takýmto postupom je obchádzaný samotný zákon. Pokiaľ na základe takto udeleného plnomocenstva (podpísaného len jedným členom predstavenstva) podané dovolanie podpísal len [REDACTED], podpredseda predstavenstva, je takýto spôsob konania v rozpore so spôsobom konania v mene žalovaného zapísaného v obchodnom registri.“ V závere bodu 28 odôvodnenia napadnutého uznesenia si však zároveň sám odporuje, keď uvádza, že: „pokiaľ dovolateľ mienil uplatniť postup podľa § 429 ods. 2 písm. b) CSP, muselo by byť plnomocenstvo podpísané dvoma členmi tejto spoločnosti oprávnenými za ňu konať, vrátane podpisovania písomností (resp. dovolania) a tak zabezpečiť kvalifikované podanie, a to v súlade so spôsobom zapísaným v obchodnom registri, a teda buď predsedom a podpredsedom predstavenstva spoločne, alebo podpredsedom a členom predstavenstva spoločne.“

16. Ústavný súd už vyslovil (I. ÚS 243/07), že všeobecný súd by nemal byť vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení nekoherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda, inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. V prípade, keď sú právne závery v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba také rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

17. Podľa názoru ústavného súdu je najvyšší súd, pokiaľ ide o otázku udelenia plnomocenstva členovi štatutárneho orgánu právnickej osoby, nekonzistentný, čím sa odôvodnenie napadnutého uznesenia stáva nezrozumiteľným a zmätočným. Nie je zrejmé, ktorým právnym názorom sa najvyšší súd riadil, a či teda možno podľa neho udeliť splnomocnenie členovi štatutárneho

orgánu alebo nie. Navyše, je potrebné konštatovať, že odôvodnenie je v tomto smere tiež zrejme nedostačujúce.

18. Podľa § 20 ods. 1 Občianskeho zákonníka robia právne úkony právnickej osoby vo všetkých veciach tí, ktorí sú na to oprávnení zmluvou o zriadení právnickej osoby, zakladacou listinou alebo zákonom (štatutárne orgány).

19. Podľa § 13 ods. 1 Obchodného zákonníka potom platí, že ak je podnikateľ fyzická osoba, koná osobne alebo za neho koná zástupca. Právnická osoba koná štatutárnym orgánom alebo za ňu koná zástupca.

20. Právne úkony právnickej osoby robia predovšetkým štatutárne orgány právnickej osoby, hoci nie je vylúčené, že úkon právnickej osoby môže vykonať aj zástupca na základe plnej moci, prípadne iné zákonom kvalifikované osoby (napr. prokurista, likvidátor, správca konkurznej podstaty atď.). Štatutárny orgán právnickej osoby je *ex lege* oprávnený na všetky právne úkony, ktoré právnická osoba môže urobiť. V prípade zastúpenia právnickej osoby na základe plnej moci môže konanie zástupcu priamo zaväzovať právnickú osobu, ale len v rozsahu udelennej plnej moci.

21. Ústavný súd už v tejto súvislosti judikoval, že splnomocnenie udelené spoločnosťou na právne úkony vo všetkých veciach (tzv. generálne plnomocenstvo) je absolútne neplatným právnym úkonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka, pretože zo zákona (§ 20 ods. 1 Občianskeho zákonníka) patrí tento rozsah právomoci výlučne iba konateľom (resp. štatutárnemu orgánu) (III. ÚS 353/2012).

22. Judikatúra takéto konanie považuje za konanie v rozpore so zákonom tým skôr v prípade, ak stanovy určujú, že za spoločnosť konajú vždy členovia spoločne. K udeľovaniu generálnej plnej moci medzi členmi predstavenstva sa vyjadril Najvyšší súd Českej republiky rozsudkom č. k. 29 Odo 1082/2005 z 24. apríla 2007 takto: *„Za situace, kdy stanovy společnosti určují, že jménem společnosti musí jednat společně nejméně dva její členové a zakládají tedy pro každý úkon, který představenstvo činí jménem společnosti, povinnost vzájemné kontroly (a odpovědnosti) nejméně dvou členů představenstva, nelze takovou kontrolu a odpovědnost vyloučit tím, že dva členové představenstva udělí generální plnou moc jen jednomu z nich. Takový postup by byl v rozporu s právní úpravou jednání statutárních orgánů společnosti v zákoně a stanovách společnosti. A to tím spíše, je-li jednou z osob, jednajících při udělení plné moci jménem představenstva, sám zmocněný člen představenstva.“*

23. Podľa názoru ústavného súdu však tieto závery nemožno aplikovať v súvislosti s individuálnou plnou mocou. V rozsudku č. k. 32 Cdo 4133/2009 z 25. januára 2011 Najvyšší súd Českej republiky uviedol: *„doposud uvedená argumentace však nevylučuje možnost, aby člen představenstva, kterého stanovy společnosti opravňují k písemným právním úkonům za představenstvo jménem společnosti, udělil individuální plnou moc ke konkrétnímu písemnému právnímu úkonu jinému členu představenstva z důvodu dočasné překážky na své straně (nemoc, apod.), která mu brání ve výkonu jednatelského oprávnění.“* S týmto názorom sa ústavný súd stotožňuje. V prípade udelenia plnomocenstva na konkrétny úkon totiž dôvod spoločného konania v mene spoločnosti – vzájomná kontrola a zodpovednosť medzi členmi štatutárneho orgánu právnickej osoby, zostáva spravidla zachovaný, a čím konkrétnejšie sa plnomocenstvo špecifikuje, tým skôr je možné konštatovať, že táto kontrola prebehla. Udelenie plnej moci členovi štatutárneho orgánu na jeden konkrétny úkon

podľa názoru ústavného súdu nie je obchádzaním zákona, a nie je preto absolútne neplatným právnym úkonom, ako je tomu v prípade generálnej plnej moci.

24. V posudzovanom prípade: „*Splnomocniteľ splnomocňuje splnomocnenca, aby ho v plnom rozsahu zastupoval v dovolacom konaní vo veci sp. zn. 30CB/21/2011 vedenom na Okresnom súde Košice 1 žalobca [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] úpadcu [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] proti žalovanému [REDACTED]*.“ Nepochybne ide o plnomocenstvo udelené v konkrétnej veci, nie o generálne plnomocenstvo. Úvaha najvyššieho súdu o jeho absolútnej neplatnosti z dôvodu udelenia plnomocenstva členovi štatutárneho orgánu je preto podľa ústavného súdu nesprávna.

25. Navyše, z predloženého plnomocenstva vyplýva, že bolo udelené v súvislosti s ustanovením § 429 a nasl. CSP. Podľa § 429 ods. 1 CSP musí byť dovolateľ v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Výnimku z tohto pravidla upravuje okrem iného § 429 ods. 2 písm. b) CSP, podľa ktorého nie je zastúpenie advokátom povinné, ak je dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

26. Sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti uviedla, že jej záujmom pri koncipovaní svojho zastúpenia v dovolacom konaní bolo dodržať znenie § 429 ods. 2 písm. b) CSP. Podľa sťažovateľky zo znenia tohto ustanovenia vyplýva, že samotné dovolanie musí byť spísané osobou s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa, pričom jedinou osobou spĺňajúcou podmienky § 429 ods. 2 písm. b) CSP v prípade sťažovateľky bol jej podpredseda predstavenstva [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]. Napriek už uvedenému záveru, že splnomocnenie v okolnostiach posudzovanej veci nebolo obchádzaním zákona a bolo ho možné udeliť, ústavný súd zároveň konštatuje, že splnomocnenie nebolo nutné ani potrebné.

27. Povinné zastúpenie vyžadované § 429 ods. 1 CSP sa nemá chápať ako obmedzenie prístupu k súdu, ale vzhľadom na to, že spísanie dovolania je náročným procesným úkonom vyžadujúcim právnické vzdelanie, jeho zmyslom je vytvoriť procesný filter na zjavne neopodstatnené, resp. neprípustné dovolania, ako aj zabezpečiť to, aby malo dovolanie všetky potrebné náležitosti (Civilný sporový poriadok, 1. vydanie, 2016, s. 1398 – 1406: J. Bajánková, K. Gešková). Výnimky upravené v § 429 ods. 2 CSP sú zmiernením podmienky povinného zastúpenia advokátom v prípadoch, ak strana sama vie zabezpečiť kvalifikované podanie, pretože je sama osobou s právnickým vzdelaním druhého stupňa (pri fyzickej osobe) alebo má zamestnanca alebo člena, ktorý za ňu koná, ktorý má právnické vzdelanie druhého stupňa. Zo znenia § 429 ods. 2 písm. b) CSP vyplýva, že pri zastupovaní právnickej osoby členom štatutárneho orgánu nemusí dôjsť k vyhotoveniu plnomocenstva, keďže tento člen štatutárneho orgánu tvorí súčasť personálnej podstaty samotnej zastúpenej právnickej osoby. Výklad § 429 ods. 2 písm. b) CSP, podľa ktorého by malo byť podané dovolanie odmietnuté z dôvodu, že na podanom dovolaní by figuroval aj podpis druhého člena štatutárneho orgánu, ktorý nedisponuje požadovaným vzdelaním, by bol popretím zmyslu a účelu tohto ustanovenia.

28. Odmietavé uznesenie najvyššieho súdu nemožno založiť na zistenej identite osoby konajúceho podpredsedu predstavenstva a splnomocneného zástupcu, ktorý na zastupovanie sťažovateľky v dovolacom konaní štandardné plnomocenstvo (vyžadované v prípadoch, keď sú splnomocniteľ a splnomocnenec od seba úplne nezávislé subjekty) ani nepotreboval. Je nutné uzavrieť,

že z udeleného splnomocnenia je možné bez akýchkoľvek pochybností vyvodiť záver, že sťažovateľka (ako právnická osoba) mala záujem podať dovolanie v posudzovanej veci, a bol tu evidentný zámer, aby toto dovolanie spísala a podala kvalifikovaná osoba – v tomto prípade podpredseda predstavenstva [REDAKOVANÉ].

29. Za nesprávny považuje ústavný súd aj argument najvyššieho súdu, že splnomocnenie bolo podpísané len jedným členom predstavenstva. Aj v tomto prípade si najvyšší súd protirečí, pretože v bode 26 napadnutého uznesenia uvádza, že za splnomocniteľa sú na plnomocenstve uvedené dve osoby, a to [REDAKOVANÉ] (podpredseda predstavenstva) a [REDAKOVANÉ] (člen predstavenstva), ktorí splnomocnili [REDAKOVANÉ] na zastupovanie sťažovateľky v dovolacom konaní. Je zjavné, že na udelenom splnomocnení sú podpisy dva. Zároveň je zo spôsobu konania v mene sťažovateľky zapísaného v obchodnom registri zrejmé, že podpredseda predstavenstva [REDAKOVANÉ] konal v mene sťažovateľky vždy – buď spoločne s predsedom predstavenstva alebo spoločne s členom predstavenstva.

30. Ústavný súd už uviedol (I. ÚS 139/2002, II. ÚS 154/2008), že prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov CSP a nadmerný tlak na dopĺňanie takých náležitostí do procesných úkonov účastníkov, ktoré nemajú základný význam pre ochranu zákonnosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu. Za nesprávny úradný postup, ktorým možno strane sporu odňať možnosť konať pred súdom, sa považuje aj odmietnutie podania, ktoré by mohlo byť podľa svojho obsahu návrhom na začatie konania, hoci pre také rozhodnutie neboli splnené podmienky, pretože sa tým sťažovateľke bráni v realizácii procesného práva domáhať sa na súde ochrany práva, ktoré bolo ohrozené alebo porušené (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 21. februára 1975 vo veci Golder proti Veľkej Británii, sťažnosť č. 4451/70, ods. 35 – 36).

31. Pri posúdení toho, či rozhodovanie vnútroštátnych súdov je zaťažené prílišným či nadmerným formalizmom, je nevyhnutné prihliadať na všetky okolnosti konkrétneho prípadu, pričom k porušeniu práva na prístup k súdu dôjde v prípade, že stanovené pravidlo prestane slúžiť cieľu právnej istoty a riadnemu výkonu spravodlivosti a stane sa z neho bariéra znemožňujúca strane sporu prejednať jej spor meritórne pred príslušným súdom (III. ÚS 405/2021, obdobne rozsudok Veľkej komory z 3. decembra 2009 vo veci Kart proti Turecku, sťažnosť č. 8917/05, § 79 *in fine*).

32. V konkrétnom prípade nemožno pripustiť ani odmietnutie podaného dovolania z dôvodu, že na podanom dovolaní je pri mene [REDAKOVANÉ] uvedené „*predseda predstavenstva*“, a nie „*splnomocnenec*“. Ústavný súd nespochybňuje povinnosť dovolacieho súdu dôsledne rešpektovať požiadavky stanovené zákonom pre podanie právne perfektného dovolania. Aj napriek tomu alebo práve preto však hľadisko ochrany základných práv a slobôd (ktoré sa nemajú rady s formalizmom či už v normotvorbe alebo aj v adjudikácii) i od najvyššieho súdu vyžaduje, aby v prípade, ak zákonná dikcia pri formulácii procesných náležitostí dovolania pripúšťa výklad a uplatnenie k základným právam priateľské, postupoval práve v ich intenciách.

33. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že v tomto prípade došlo k porušeniu uplatnených práv sťažovateľky podľa ústavy a dohovoru, pričom sa najvyšší súd nepochybne právne korektným a zrozumiteľným spôsobom nevyrovnal so skutkovými okolnosťami prípadu, ktoré viedli k ústavne neudržateľnému rozhodnutiu.

34. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta aj nedostatočnosť a nepreskúmateľnosť odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, a to vo vzťahu k odmietnutiu dovolania sťažovateľky preto, že dovolacie dôvody nevymedzila spôsobom predpokladaným zákonom. Ústavný súd k tejto časti dodáva, že posúdenie dovolacích dôvodov sťažovateľky bude po vrátení veci ústavným súdom opäť v réžii najvyššieho súdu.

V.

Zrušenie namietaného uznesenia a náhrada trov konania

35. Vzhľadom na to, že ústavný súd vyslovil porušenie základných práv sťažovateľky, bolo potrebné podľa čl. 127 ods. 2 ústavy zrušiť namietané uznesenie najvyššieho súdu. V ďalšom postupe je najvyšší súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Najvyšší súd je tiež viazaný rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie, ktoré je vykonateľné jeho dorúčením (§ 134 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

36. Ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2022 (prevzatie, príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) v sume dvakrát po 193,50 eur, režijný paušál v sume dvakrát po 11,63 eur. Celková hodnota náhrady trov právneho zastúpenia tak predstavuje sumu 410,26 eur (§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. septembra 2022

Peter Straka
predseda senátu